

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

جمهوری اسلامی ایران

وزارت کار و امور اجتماعی

استاندارد مهارت و آموزشی

کشتکار گلخانه های هیدرولوژیک

گروه برنامه ریزی درسی کشاورزی (امور زراعی و باگی)

تاریخ شروع اعتبار: ۸۴/۲/۱:

کد استاندارد: ۶-۲۷/۳۹/۱/۲

معاونت پژوهش و توسعه: تهران- خیابان آزادی- نبش
چهارراه خوش- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور-
معاونت پژوهش و توسعه

تلفن: ۶۶۹۴۱۵۱۶ فاکس: ۶۶۹۴۱۲۷۲
EMAIL: INFO@IRANTVTO.COM

از کلیه صاحب نظران
تقاضا دارد پیشنهادات و
نظرات خود را درباره
این سند آموزشی به
نشانی‌های مذکور اعلام
نمایند.

: تهران- خیابان آزادی-
نبش چهارراه خوش- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای
کشور- دفتر پژوهش و برنامه ریزی درسی
تلفن: ۶۶۹۴۲۷۶۹۴ و ۶۶۹۴۴۱۲۰ و ۶۶۹۴۴۱۱۹
فاکس: ۶۶۹۴۴۱۱۷
EMAIL: DEVELOP@IRANTVTO.COM

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

نام شغل : کشتکار گلخانه های هیدرопونیک

خلاصه استاندارد

تعریف مفاهیم سطوح یادگیری

آنالیزی: به مفهوم داشتن اطلاعات مقدماتی/شناسایی: به مفهوم مبانی مطالب نظری/ توانایی: به مفهوم قدرت انجام کار

مشخصات عمومی شغل:

کشتکار گلخانه های هیدرопونیک کسی است که پس از گذراندن دوره های آموزشی لازم از عهده تشخیص کشت هیدرопونیک و انتخاب گلخانه و تجهیزات و لوازم آن و ضد عفونی و آماده سازی سالن، بستر کشت، کاشت بذر، استفاده از محلول های غذایی، کنترل شرایط رشد، کنترل آفات و بیماریها، برداشت و بازارسازی محصول و توجیه اقتصادی در گلخانه های هیدرопونیک برآید.

ویژگی های کارآموزورودی :

حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره راهنمایی

حداقل توانایی جسمی: سلامت کامل جسمانی و روانی

مهارت های پیش نیاز این استاندارد: گذراندن دوره کشتکار گلخانه های خاکی با کد بین المللی ۶-۳۸/۱/۲

طول دوره آموزشی :

طول دوره آموزش	:	۱۳۴ ساعت
- زمان آموزش نظری	:	۳۰ ساعت
- زمان آموزش عملی	:	۱۰۴ ساعت
- زمان کارآموزی در محیط کار	:	ساعت
- زمان اجرای پروژه	:	ساعت
- زمان سنجش مهارت	:	ساعت

روش ارزیابی مهارت کارآموز:

۱- امتیاز سنجش نظری(دانش فنی): %۲۵

۲- امتیاز سنجش عملی : %۷۵

۱- امتیاز سنجش مشاهده ای: %۱۰

۲- امتیاز سنجش نتایج کار عملی: %۶۵

ویژگیهای نیروی آموزشی :

حداقل سطح تحصیلات : دارا بودن شرایط زیر:

- لیسانس مرتبط

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

نام شغل: کشتکار گلخانه های هیدرопونیک

فهرست توانایی های شغل

ردیف	کدبرنامه درسی	عنوان توانایی
		توانایی تشخیص کشت هیدرپونیک و انتخاب گلخانه و تجهیزات و لوازم آن
		توانایی ضد عفونی و آماده سازی سالن و تجهیزات
		توانایی انتخاب و آماده سازی بستر کشت
		توانایی کاشت بذر و نشاء
		توانایی آماده سازی، اصلاح و استفاده از محلول های غذایی
		توانایی کنترل شرایط رشد
		توانایی هرس و هدایت گیاه بر روی قیم
		توانایی تشخیص و کنترل آفات و بیماریها
		توانایی برداشت و نگهداری و بازارسازی محصول
		توانایی توجیه اقتصادی در گلخانه های هیدرپونیک
		توانایی بکارگیری ضوابط ایمنی و بهداشت کار در محیط کار

زمان آموزش				شوح	شماره
جمع	عملی	نظری			
۸	۶	۲	توانایی تشخیص کشت هیدرопونیک و انتخاب گلخانه و تجهیزات و لوازم آن	۱	
			آشنایی با مفهوم کشت هیدرопونیک	۱-۱	
			آشنایی با تاریخچه کشت هیدرопونیک	۱-۲	
			آشنایی با معایب و محاسن کشت هیدرопونیک	۱-۳	
			آشنایی با محیط های کشت هیدرопونیک و انواع آن	۱-۴	
			- کشت باز		
			- کشت بسته		
			آشنایی با سیستم های کشت هیدرопونیک و انواع آن	۱-۵	
			Nft -		
			Flow -		
			- کشت عمودی		
			- کشت افقی		
			آشنایی با انتخاب محل گلخانه	۱-۶	
			آشنایی با انتخاب تجهیزات محیط کشت	۱-۷	
			آشنایی با لوازم سنجش ها	۱-۸	
			- رطوبت سنج		
			- دما سنج		
			PH - متر		
			EC - متر		
			آشنایی با سیستم های آبیاری	۱-۹	
			شناسایی اصول نحوه کار و سرویس و نگهداری لازم سنجش ها	۱-۱۰	
			شناسایی اصول بازدید از انواع گلخانه های هیدرопونیک و سیستم های کشت آنها	۱-۱۱	

زمان آموزش			شوح	شماره
جمع	عملی	نظری		
۱۴	۱۰	۴	توانایی ضدغونی و آماده سازی سالن و تجهیزات	۲
			آشنایی با مواد ضدغونی کننده و موارد کاربرد آنان	۲-۱
			آشنایی با ابزار و تجهیزات ضدغونی کننده	۲-۲
			شناسایی اصول کاربرد مواد و ابزار ضدغونی کننده	۲-۳
			- کاربرد مواد و ابزار ضدغونی کننده	
۱۲	۱۰	۲	توانایی انتخاب و آماده سازی بستر کشت	۳
			آشنایی با بستر کشت هیدرопونیک و انواع آن	۳-۱
			- مشتقات معدنی (ماسه- مواد سنگریزه ای - ورمی کولیت- شن-	
			پرلیت- اسکوریا- پامیس- لیکا- پشم سنگ)	
			- مشتقات آلی (پیت- خاک اره - کوکوپیت)	
			- مشتقات مصنوعی (پلاستیک اسفنجی)	
			آشنایی با معایب و محسن بسترها کشت هیدرопونیک و انواع آن	۳-۲
			شناسایی اصول نحوه انتخاب مناسب ترین بستر کشت با توجه به شرایط	۳-۳
			اقتصادی و اقلیم و سیستم منطقه	
			- نحوه انتخاب مناسب ترین بستر کشت با توجه به شرایط اقتصادی و	
			اقلیم و سیستم منطقه	
			شناسایی اصول آماده کردن بستر کشت	۳-۴
			- آماده کردن بستر کشت	

زمان آموزش				شرح	شماره
جمع	عملی	نظری			
۲۲	۲۰	۲		توانایی کاشت بذر و نشاء	۴
				آشنایی با بذر و کیفیت آنها	۴-۱
				- کیفیت درونی	
				- قوه نامیه	
				- زنده بودن	
				- خلوص ژنتیکی	
				- کیفیت بیرونی	
				- سالم بودن بذر	
				- تاریخ مصرف	
				شناسایی اصول تعیین قوه نامیه بذر	۴-۲
				- تعیین قوه نامیه بذر	
				آشنایی با منحنی جوانه زنی بذر	۴-۳
				شناسایی اصول خسیاندن بذر و کاشت آن در گلدانهای نشایی	۴-۴
				- خسیاندن بذر و کاشت آن در گلدانهای نشاء	
				شناسایی اصول انتقال نشاء از گلدان به بستر کشت	۴-۵
				- انتقال نشاء از گلدان به بستر کشت	
				آشنایی با فصول کشت بذر و تهیه نشاء	۴-۶
				- با توجه به نوع محصول	
				- نوع منطقه	
				- بازار فروش	
				آشنایی با انتخاب تراکم مناسب کشت با توجه به نوع محصول	۴-۷
				شناسایی اصول کاشت بذر و نشاء	۴-۸
				- کاشت بذر و نشاء	

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

نام شغل: کشتکار گلخانه های هیدرопونیک

اهداف و ریزبرنامه درسی

زمان آموزش				شرح	شماره
جمع	عملی	نظری			
۱۲	۱۰	۲	توانایی آماده سازی، اصلاح و استفاده از محلول های غذایی		۵
			آشنایی با عناصر غذایی و نقش آنها در رشد و نمو گیاهان	۵-۱	
			- عناصر مacro المنت		
			- عناصر micro المنت		
			آشنایی با محلولهای پایه موجود در بازار	۵-۲	
			آشنایی با کیفیت آب منطقه	۵-۳	
			آشنایی با واحدهای اندازه گیری غلظت محلولهای غذایی	۵-۴	
			P.P.M -		
			- میلی گرم در لیتر		
			- مول و مولاریته		
			- نرمالیته		
			شناسایی اصول تبدیل واحد های اندازه گیری به یکدیگر	۵-۵	
			- تبدیل واحد های اندازه گیری به یکدیگر		
			شناسایی اصول مدیریت محلولهای غذایی با توجه به مرحله رشد گیاه	۵-۶	
			- اصلاح EC		
			- اصلاح PH		
			- تنظیم دور آبیاری در مراحل مختلف رشد		
			- بازیابی محلول برگشتی از زهکشی		
۶	۴	۲	توانایی کنترل شرایط رشد		۶
			آشنایی با عوامل محیطی موثر در رشد با توجه به نوع گیاه	۶-۱	
			- رطوبت		

زمان آموزش				شرح	شماره
جمع	عملی	نظری			
				- حرارت - نور - گازهای اتمسفر شناسایی اصول کنترل هر یک از فاکتورهای محیطی موثر بر رشد گیاه - کنترل هر یک از فاکتورهای محیطی موثر بر رشد گیاه	۶-۲
۱۰	۸	۲		توانایی هرس و هدایت گیاه بر روی قیم آشنایی با مفهوم هرس آشنایی با ابزار هرس آشنایی با انواع هرس شناسایی اصول کاربرد ابزار هرس - کاربرد ابزار هرس شناسایی اصول رعایت نکات ایمنی و بهداشتی در حین استفاده از وسایل هرس شناسایی اصول هرس متناسب با گیاهان گلخانه ای آشنایی با قیم و انواع آن شناسایی اصول هدایت گیاه بر روی قیم - هدایت گیاه بر روی قیم	۷ ۷-۱ ۷-۲ ۷-۳ ۷-۴ ۷-۵ ۷-۶ ۷-۷ ۷-۸
۱۴	۱۲	۲		توانایی تشخیص و کنترل آفات و بیماریها آشنایی با آفات و بیماریهای مهم گلخانه ای	۸ ۸-۱

زمان آموزش				شوح	شماره
جمع	عملی	نظری			
				آشنایی با علائم و خسارات آفات و بیماریهای مهم گلخانه ای آشنایی با سموم و انواع آن آشنایی با ابزار و تجهیزات سم پاشی شناسایی اصول کنترل شیمیایی آفات و بیماریهای مهم گلخانه ای - کنترل شیمیایی آفات و بیماریهای مهم گلخانه ای شناسایی اصول بیولوژیکی و تلفیقی و بیماریها - کنترل بیولوژیکی و تلفیقی و بیماریها	۸-۲ ۸-۳ ۸-۴ ۸-۵ ۸-۶
۱۸	۱۶	۲		توانایی برداشت و نگهداری و بازارسازی محصول آشنایی با شاخص مناسب برداشت چند محصول - نوع مصرف - بازار پسندی - شرایط انبارداری - نوع محصول آشنایی با ابزار برداشت محصول شناسایی اصول برداشت محصول - برداشت محصول آشنایی با روش صحیح پیش سرد کردن محصول آشنایی با ظروف بسته بندی محصول و بازار شناسایی اصول طرز چیدن محصول در ظروف - طرز چیدن محصول در ظروف	۹ ۹-۱ ۹-۲ ۹-۳ ۹-۴ ۹-۵ ۹-۶

زمان آموزش				شرح	شماره
جمع	عملی	نظری			
				آشنایی با نحوه نگهداری محصول تا زمان رساندن محصول به بازار شناسایی اصول بارگیری و حمل محصول به بازار - بارگیری و حمل محصول به بازار	۹-۷ ۹-۸
۸	۶	۲		توانایی توجیه اقتصادی در گلخانه های هیدرопونیک آشنایی با عملکرد در گلخانه های هیدرопونیک در مقایسه با گلخانه های خاکی آشنایی با هزینه های ثابت آشنایی با هزینه های جاری آشنایی با بازار و میادین فروش در فصول مختلف شناسایی مزیت های منطقه ای تولید با توجه به نوع محصول - دوری و نزدیکی به میادین - در دسترس بودن نهادها - ماندگاری محصول - وضعیت اقلیمی منطقه شناسایی اصول محاسبه سود و زیان - محاسبه سود و زیان شناسایی اصول بازدید از چند واحد گلخانه های هیدرопونیک - بازدید از چند واحد گلخانه های هیدرопونیک	۱۰ ۱۰-۱ ۱۰-۲ ۱۰-۳ ۱۰-۴ ۱۰-۵ ۱۰-۶ ۱۰-۷

زمان آموزش				شوح	شماره
جمع	عملی	نظری			
۸	۲	۶	توانایی بکارگیری ضوابط ایمنی و بهداشت کار در محیط کار		۱۱
			آشنایی با بیماری های ناشی از شغل		۱۱-۱
			آشنایی با علل بروز حوادث شغلی		۱۱-۲
			شناسایی اصول نکات ایمنی و بهداشت فردی		۱۱-۳
			آشنایی با اصول انجام کمک های اولیه و نحوه استفاده از آن		۱۱-۴
			- علایم حیاتی		
			- احیای قلبی - ریوی		
			- تنفس مصنوعی		
			- مسمومیت		
			- پانسمان خونریزی ها		
			آشنایی با علل آتش سوزی ها و اصول اطفاء حریق		۱۱-۵
			آشنایی با شرایط مطلوب و ایمنی محیط کار		۱۱-۶
			آشنایی با هدف ها، قوانین و برنامه های تامین سلامت و ایمنی		۱۱-۷
			شناسایی اصول کاربرد جعبه کمکهای اولیه و نحوه استفاده از آن		۱۱-۸
			آشنایی با بهداشت روانی		۱۱-۹
			شناسایی اصول استفاده از وسائل حفاظت فردی		۱۱-۱۰

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

نام شغل : کشتکار گلخانه های هیدرولوپونیک

لیست تجهیزات رشته

ردیف	تجهیزات (یک واحد)	مشخصات فنی	تعداد کاربر استاندارد(نفر)	عمر مفید و استاندارد	ملاحظات
۱	تونل (گلخانه ای)	پلاستیکی - منحنی شکل به عرض ۱۶ متر و طول ۴۰ متر	۵۰۰	-	-
۲	کوره هوای گرم (هووا ساز) با کلیه متعلقات	بزرگ	۱	-	-
۳	تاسیسات سیستم آبیاری	دریپر - سوپر دریپرها لوله و اتصالات آبیاری	۵۰۰	-	-
۴	لوله و اتصالات	پلی اتیلن - سایز ۱۳/۵ ۲/۵ اینج	۵۰۰	-	-
۵	هوکش	۵۰×۵۰ cm	۵	-	-
۶	کولر آبی	۶۰۰۰ هزار	۱	-	-
۷	فن	تهویه مطبوع	۵	-	-
۸	مخزن (танکر غذا)	۱۰۰۰ فایبر گلاس لیتری	۴	-	-
۹	پمپ آب	کف کش	۱	-	-
۱۰	موتور برق	اضطراری ۳ فاز	۱	-	-
۱۱	ارلن	آزمایشگاهی	۱	-	-
۱۲	بشر	آزمایشگاهی	۱	-	-
۱۳	پیپت های مندرج	آزمایشگاهی	۱	-	-
۱۴	میکروسکوپ	لوب	۱	-	-
۱۵	دما سنج	ماکزیمم - مینیمم	۱	-	-
۱۶	PH متر	آزمایشگاهی	۵	-	-

نام شغل : کشتکار گلخانه های هیدروبونیک

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

لیست تجهیزات رشته

ردیف	تجهیزات (یک واحد)	مشخصات فنی	تعداد کاربر استاندارد (نفر)	عمر مفید و استاندارد	ملاحظات
۱۷	EC متر	آزمایشگاهی	۱ عدد برای ۵ نفر	-	-
۱۸	رطوبت سنج	دیجیتال	۱ عدد برای ۵ نفر	-	-
۱۹	رطوبت سنج	دستی	۱ عدد برای ۵ نفر	-	-
۲۰	ترازو	دیجیتالی با دقت ۰/۰۱ گرم	۱ دستگاه برای هر کارگاه	-	-
۲۱	کپسول آتش نشانی	۱ کیلو گرمی و ۶ کیلو گرمی پودر خشک	۱ عدد برای هر کارگاه	-	-
۲۲	جبهه کمکهای اولیه	سری کامل	۱ جعبه برای هر کارگاه	-	-
۲۳	سم پاش	دستی	۱ دستگاه برای هر کارگاه	-	-
۲۴	سم پاش	پشتی موتوری	۱ دستگاه برای هر کارگاه	-	-
۲۵	مخلوط کن و سیستم تصفیه	متوسط	۱ دستگاه برای هر کارگاه	-	-
۲۶	جبهه ابزار	بزرگ	۱ عدد برای هر کارگاه	-	-
۲۷	ترموستات آبیزی	تابستانی - زمستانی	۱ عدد برای هر کارگاه	-	-

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

نام شغل : کشتکار گلخانه های هیدرولیک

لیست ابزار رشته

ردیف	ابزار(یک واحد)	مشخصات فنی	تعداد کاربر استاندارد(نفر)	عمر مفید و استاندارد	ملاحظات
۱	گلدان	پلاستیکی بزرگ	۱ عدد برای هر نفر	-	-
۲	گلدان	پلاستیکی متوسط	۱ عدد برای هر نفر	-	-
۳	گلدان	پلاستیکی کوچک	۱ عدد برای هر نفر	-	-
۴	قیچی	باغبانی	۱ عدد برای هر نفر	-	-
۵	کاتر	بزرگ دسته دار	۱ عدد برای هر نفر	-	-
۶	چاقو	باغبانی	۱ عدد برای هر نفر	-	-
۷	پیچ گوشتی	دو سو	۱ سری کامل برای هر کارگاه	-	-
۸	پیچ گوشتی	یک سو	۱ سری کامل برای هر کارگاه	-	-
۹	آچار	شلاقی	۱ سری کامل برای هر کارگاه	-	-
۱۰	آچار	رینگی	۱ سری کامل برای هر کارگاه	-	-
۱۱	آچار	آلن	۱ سری کامل برای هر کارگاه	-	-
۱۲	آچار	قفلی	۱ عدد برای هر نفر	-	-

نام شغل : کشتکار گلخانه های هیدرопونیک

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

لیست مواد مصرفی رشته

ردیف	مواد مصرفی	مشخصات	تعداد کاربر استاندارد(نفر)	ملاحظات
۱	بذر صیفی جات و سبزیجات	F ₁ اصلاح شده	۵۰۰ گرم از هر کدام برای هر کارگاه	-
۲	پوکه	کیسه ۵ کیلو گرمی برای هر کارگاه	۱۰ کیسه ۵ کیلو گرمی	معدنی- صنعتی ۱
۳	ماسه	کیلوگرمی	۱۰ کیسه ۵ کیلو گرمی برای هر کارگاه	نرم - ۱ کیسه ۵
۴	فوم	اسفنجی	۵۰ عدد برای هر کارگاه	-
۵	خاک	کیلوگرمی	۱۰ کیسه ۵ کیلو گرمی برای هر کارگاه	اره - ۱ کیسه ۵
۶	شن	کیلوگرمی	۱۰ کیسه ۵ کیلو گرمی برای هر کارگاه	نرم- ۱ کیسه ۵
۷	خاک	کیلوگرمی	۱۰ کیسه ۵ کیلو گرمی برای هر کارگاه	پرلیت - ۱ کیسه ۵
۸	تیغ کاتر	بزرگ - ۱ بسته ۱۰ تایی	۲ بسته ۱۰ تایی برای هر کارگاه	-
۹	سرنگ	CC20	۱ عدد برای هر نفر	-
۱۰	دستکش	پلاستیکی	۱ جفت برای هر نفر	-
۱۱	چکمه	پلاستیکی	۱ جفت برای هر نفر	-
۱۲	لباس کار	یکسره	۱ دست برای هر نفر	-
۱۳	ماسک	پارچه ای	۱ عدد برای هر نفر	-
۱۴	عینک	ایمنی	۱ عدد برای هر نفر	-
۱۵	کود شیمیایی	میکرو - ۱ کیسه ۵ کیلو گرمی	۱۰ کیسه ۵ کیلو گرمی برای هر کارگاه	-
۱۶	کود شیمیایی	ماکرو ۱ کیسه ۵ کیلو گرمی	۱۰ کیسه ۵ کیلو گرمی برای هر کارگاه	-
۱۷	(N-P-K)	شیمیایی - ۱ کیسه ۱۰ کیلو گرمی	۱۰ کیسه ۱۰ کیلو گرمی برای هر کارگاه	-

نام شغل : کشتکار گلخانه های هیدروپونیک

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

لیست مواد مصرفی رشته

ردیف	مواد مصرفی	مشخصات	تعداد کاربر استاندارد(نفر)	ملاحظات
۱۸	سم ضد عفونی	فرمالین - ۱ کیسه ۱۰ کیلو گرمی برای هر کارگاه	۱۰ کیسه ۱۰ کیلو گرمی برای هر کارگاه	-
۱۹	سم ضد عفونی	میتل بروماید- ۱ کیسه ۱۰ کیلو گرمی	۱۰ کیسه ۱۰ کیلو گرمی برای هر کارگاه	-
۲۰	سم	حشره کش - ۱ قوطی ۱ لیتری برای هر کارگاه	۱۰ قوطی ۱ لیتری برای هر کارگاه	-
۲۱	پوشش	پلاستیکی(U-V) به عرض ۲/۵ متر	۱۵۰ متر برای هر کارگاه	-
۲۲	نخ	قیم - پلاستیکی	۲۰۰ متر برای هر کارگاه	-
۲۳	سیم	قیم - پلاستیکی	۲۰۰ متر برای هر کارگاه	-
۲۴	گیره	قیم	۲۰۰ متر برای هر کارگاه	-
۲۵	جاروب	دسته بلند	۱ عدد برای هر کارگاه	-
۲۶	خاک انداز	معمولی- پلاستیکی	۱ عدد برای هر کارگاه	-
۲۷	کیسه	فریزر- ۱ بسته ۱۰۰ تایی	۳ بسته برای هر کارگاه	-
۲۸	روغن	۱۰-۳۰-۴۰ گالن لیتری	۲ گالن برای هر کارگاه	-
۲۹	گریس	۱ قوطی	۱ قوطی برای هر کارگاه	-
۳۰	مواد شوینده	۱ گالن ۴ لیتری	۱ گالن ۴ لیتری برای هر کارگاه	-
۳۱	جعبه کاشت	چوبی	۳ جعبه برای هر نفر	-
۳۲	لامپ	فلورسنت	۲۰ عدد برای هر کارگاه	-
۳۳	لامپ	مهتابی	۲۰ عدد برای هر کارگاه	-
۳۴	جعبه برداشت محصول	پلاستیکی	۱ عدد برای هر نفر	-

نام شغل : کشتکار گلخانه های هیدرولوپونیک

فهرست منابع و نرم افزارهای آموزشی

ردیف	شرح
۱	کشتکار گلخانه های هیدرولوپونیک از انتشارات سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور - سال ۱۳۸۵
۲	مراجع به سایت های اینترنتی